

[Aksel Larsen.]

Island kan komme til at opfatte ham som repræsentant for Danmark og danske synspunkter, men han løber også den risiko, at han herhjemme fra vil kunne blive beskyldt for at have tilgodeset islandske synspunkter for meget.

Det er ingen misundelsesværdig stilling, og jeg forstår udmærket vel, at statsministeren har besluttet sig til at søge råd og vejledning hos en internationalt anerkendt forsker, der ikke må stamme fra de nordiske folk. Jeg håber, statsministeren finder en sådan forsker, men jeg kunne tænke mig, at det kunne blive meget vanskeligt at finde en kapacitet, der vil være særlig villig til, hvis jeg må bruge det udtryk: at stikke hånden ind i den hvepserede, det kan blive, og være den egentlig afgørende for, hvilke håndskrifter der skal overleveres. Jeg mener i hvert fald, at det havde været rimeligt, inden man gør sagen færdig fra folketinget, at søge nogen orientering om, hvorledes kriteriet skal fortolkes, og hvilke håndskrifter der for alvor kan tænkes at komme ind under kriteriet.

Vi har fået at vide, hvad vi vidste i forvejen, at den forsøgsliste, der var opstillet, ikke har nogen lovmæssig gyldighed, men den skal ikke være bestemmende; afgørende skal være, hvad videnskabsmændene efter lovens vedtagelse bliver enige om, eller den opmandskendelse, den højtærede statsminister i hvert fald kan lægge navn til. Med det spillerum mellem på den ene side overlevering af 600 håndskrifter og på den anden side overlevering af 1.800 håndskrifter må man da forstå, at her er virkelig mulighed for, at der opstår strid og bitterhed, når denne lov skal praktiseres, og derfor tror jeg, det havde været forsvarligt at lade folketingsudvalget eller et underudvalg orientere sig nærmere og undersøge, om der var mulighed for på forhånd at skaffe en vis sikkerhed for, at de videnskabsmænd, der skal træffe afgørelsen, også i de fleste tilfælde vil kunne forhandle sig til enighed. Jeg mener ikke, det er uforvarsomt at ønske noget sådant i en sådan sag, og jeg beklager meget, hvis man ikke vil være med til dette.

Nu siger det ærede medlem hr. Poul Møller, at Islands undervisningsminister er jo så stejl. Jeg tror, det ærede medlem hr.

Poul Møller skulle tænke lidt på den tale, han selv holdt ved første behandling, og den tale, han holdt ved anden behandling; jeg går vel ikke for vidt med indiskretionerne, når jeg siger, at det ærede medlem hr. Poul Møller var langt mere fredsommelig og forhandlingsvillig i udvalget, end han var her fra talerstolen. Det sker, at man udtrykker sig for skarpt. Det kender jeg også til, det kan også ske for mig; men i en sag som denne vil jeg tilråde, at man, når man står på en talerstol, hvorfra talen går ud til offentligheden, ikke låser sig for fast på sine standpunkter.

Hvad den islandske undervisningsminister angår, forekommer det mig ikke, at han har været så brutal og afvisende, som det ærede medlem hr. Poul Møller mener det. Det, Gylfi Gíslason sagde, var, at han troede ikke, man i Island havde forandret sin stilling. Det tror jeg da heller ikke, men dermed har han formodentlig ikke sagt, at han ikke er villig til at snakke om tingene for at få den bedst mulige løsning ud af det, uanset om han fastholder sin stilling; det behøver jo ikke for den sags skyld at være offentlige forhandlinger på et højt statspolitisk plan, men 3 eller 5 eller 7 eller 10 mennesker kan vel sætte sig hen og snakke om tingene. Det kunne godt være, at de så nåede til resultater. Jeg tror ikke, der er afvist noget i den retning fra islandsk hold, men jeg kan da ikke fortænke Islands undervisningsminister i, at han kommer med en sådan udtalelse på grundlag af en ufuldstændig beretning fra pressens side om, hvad der formenes at være sket i et dansk folketingsudvalg.

Det ærede medlem hr. Dupont siger, at Den arnamagnæanske Kommission, som vi havde i udvalget, var absolut ikke forhandlingsvillig. Jeg har ærlig talt det modsatte indtryk. Når jeg tænker på den tone, der er lagt an fra den såkaldte håndskriftkomité, og når jeg tænker på, hvad vi var ude for på det møde, som jeg vil betegne som skandalemødet i København i Studenterforeningen, synes jeg virkelig, at kommissionens medlemmer, der forhandlede med udvalget, var yderst fredsommelige og forhandlingsvillige. At de ikke var enige med udvalgsflertallet, heller ikke med mig, er en anden sag, men de var i hvert fald til at tale til. Atmosfæren var ganske god.